

Byggnadsminnesförklaring av Frälsningsarméns samlingslokal, fastigheten
Ymer 2, Umeå centrum och kommun, Västerbottens län
(4 bilagor)

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap. 1§ lagen (1988:950) om kulturminnen Frälsningsarméns samlingslokal på ovannämnda fastighet, för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap. 2§, samma lag, att följande skall gälla för byggnadens och kringliggande områdes skydd och underhåll:

SKYDDSFÖRESKRIFTER

- ☐ Byggnaden får inte rivras eller flyttas.
- ☐ Byggnaden får inte till det yttre byggas om eller förändras. Föreskriften gäller inte den redan förändrade östfasaden.
- ☐ I byggnadens inre får inte sådana åtgärder vidtas som medför ingrepp i ursprunglig befintlig rumsindelning eller äldre fast inredning såsom golvplattor, spegeldörrar och biljettkur i foyern, trappor och spegeldörrar till läktaren, gamla bänkrader på östra läktaren, ventilationsrosetter i salongens tak samt äldre stenimitationsmåleri i västra förrådsutrymmet i portiken.
- ☐ Skyddsområdet, som på bilagda karta avgränsats med punktstreckad linje, skall hållas i sådant skick att byggnadens utseende och karaktär inte försvakas. Eventuell nybebyggelse inom området skall anpassas till byggnadsminnet och planeras i samråd med Länsstyrelsen.

UNDERHÅLL

- ☐ Byggnaden skall i samråd med Länsstyrelsen underhållas så att den inte förfaller. Vård och underhållsarbeten skall utföras med av Länsstyrelsen godkända material och metoder.

Med stöd av 3 kap. 14§ lagen (1988:950) om kulturminnen kan Länsstyrelsen ge tillstånd till ändring av byggnadsminnet om det finns särskilda skäl.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

En privatperson väckte den 22 april 1994 fråga om byggnadsminnesförklaring enligt 3 kap 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen av Frälsningsarméns samlingslokal på rubricerad fastighet som ägs av Svenska Stiftelsen för Frälsningsarmén i Stockholm. Frågan väcktes i samråd med Västerbottens museum.

Riksantikvarieämbetet har i yttrande 1994-06-17 förklarat en byggnadsminnesförklaring motiverad. Byggnadsnämnden i Umeå kommun har i beslut 1997-06-16 tillstyrkt byggnadsminnesförklaringen. Svenska Stiftelsen för Frälsningsarmén/Hans Hansson har skriftligen godkänt skyddsföreskrifterna den 17 mars 1999.

MOTIVERING

Den aktuella byggnaden är uppförd som lokal till biografen Svea år 1918 efter ritningar av arkitekt Nils Nordén. I Umeå stad hade tidigare biografen Talia kommit till 1909 och två år senare även biografen Röda Kvarn. Båda dessa lokaler är numera rivna. Biografverksamheten i den nu aktuella byggnaden i kvarteret Ymer existerade endast under tre års tid. Redan 1921 övertogs den av Frälsningsarmén som sedan dess har använt den som samlingslokal. Byggnadens exteriör är klassicistiskt utformad med fasad i gråmålad liggande fasspontpanel med ljusa snickeridetaljer samt en arkad vid entrén mot Kungsgatan. Exteriören och framför allt den södra delen mot Kungsgatan är mycket oförändrad sedan biograftiden. Entrépartiet med foyern, biljettkuren, trapporna upp till läktarna och bänkraderna på den östra läktaren är i det närmaste helt intakta. De enda delvis bevarade norrländska biografmiljöerna från äldsta tid är, förutom den nu nämnda, Star (1919) i Rognäs utanför Piteå, Bollnäs (1924) och Hofors (1926).

Överensstämmelsen med originalritningen från 1918 är mycket god. Den ursprungliga dispositionen är till allra största delen kvar. De exteriöra förändringarna består huvudsakligen i att fönster tagits upp på östra långsidan (den är därför undantagen i skyddsföreskrifterna) och att loggian i andra våningens gatufasad har byggts igen och ersatts med fönster.

Den övriga bebyggelsen på fastigheten Ymer 2 består av en träbyggnad uppförd 1889 i korsningen Kungsgatan/Sveagatan som tvättstuga till det gamla societetshuset i kvarteret (numera delvis rivet och ombyggt). Utmed Sveagatan ligger också ett f.d. bostadshus i en och en halv våning, byggt 1888 efter ritningar av arkitekten C. Fr. Sandgren. Båda dessa hus är kulturhistoriskt värdefulla och ägs av Svenska Stiftelsen för Frälsningsarmén som avser att rusta upp dem. Som en länk mellan samlingslokalen och det förstnämnda huset finns en byggnad uppförd på 1970-talet.

Frälsningsarméns samlingslokal är med hänvisning till ovanstående att betrakta som synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde. Miljön på fastigheten förstärks också av den övriga bebyggelsen från slutet av 1800-talet. Samlingslokalen uppfyller därmed kravet i 3 kap. 1§ lagen (1988:950) om kulturminnen och får förklaras som byggnadsminne.

Detta beslut kan överklagas, se bilaga.

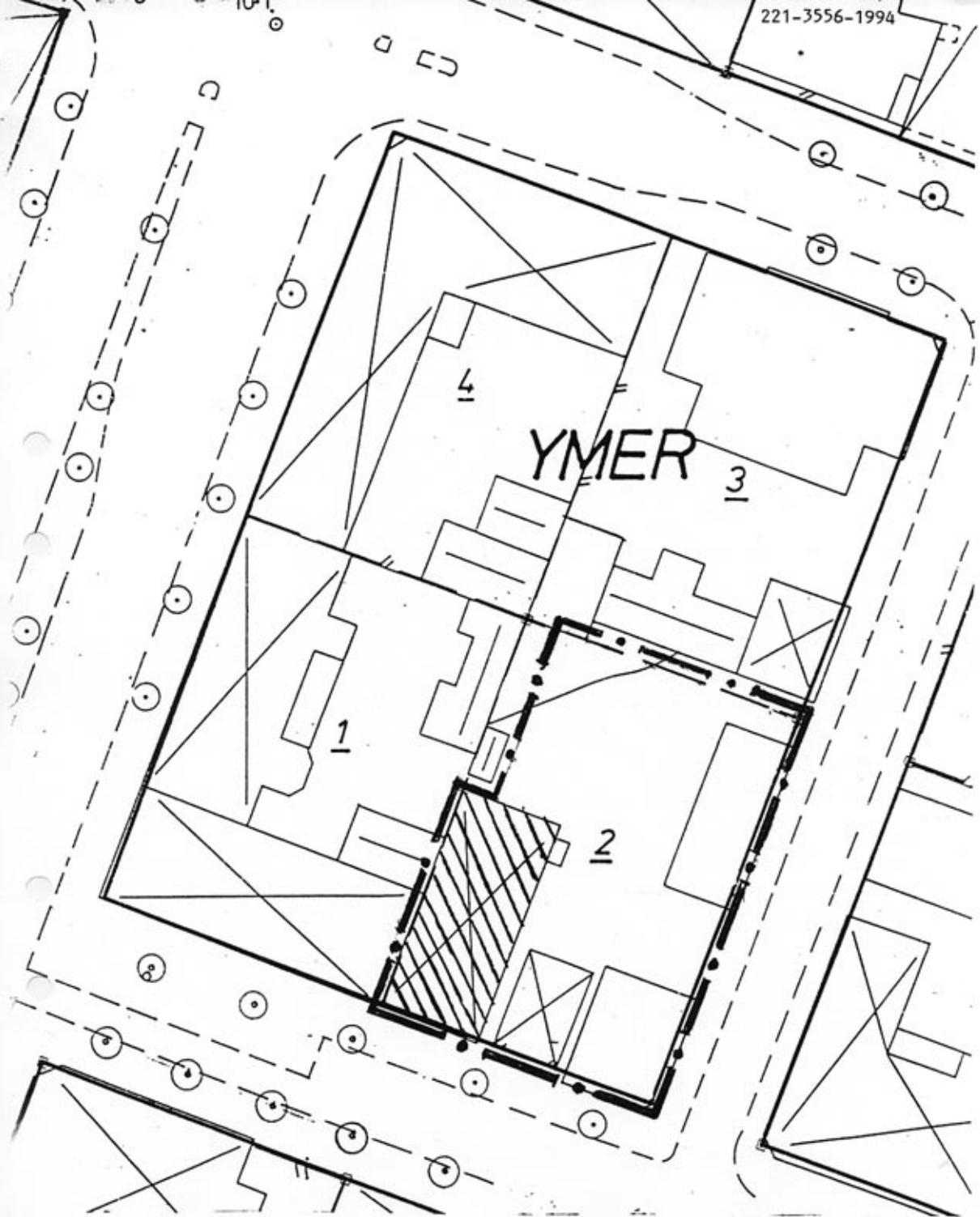
Göran Theolin

Bo Sundin

Bilagor:
Situationsplan
Ritning 1918
Fotografier
Hur man överklagar

Kopior till:
Riksantikvarieämbetet
Västerbottens museum (efter laga kraft)
Lantmäterimyndigheten, Stadsingenjörskontoret, Umeå kommun
Byggnadsnämnden i Umeå kommun
Kulturnämnden i Umeå kommun
Länsarkitekten

Fastigheten Ymer 2, Umeå centrum och kommun, Västerbottens län

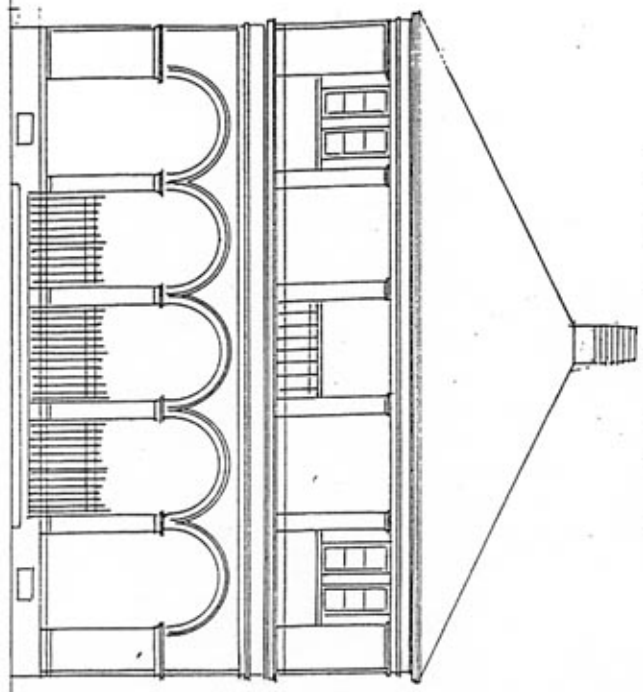
Byggnad som åtnjuter skydd enligt kulturminneslagen

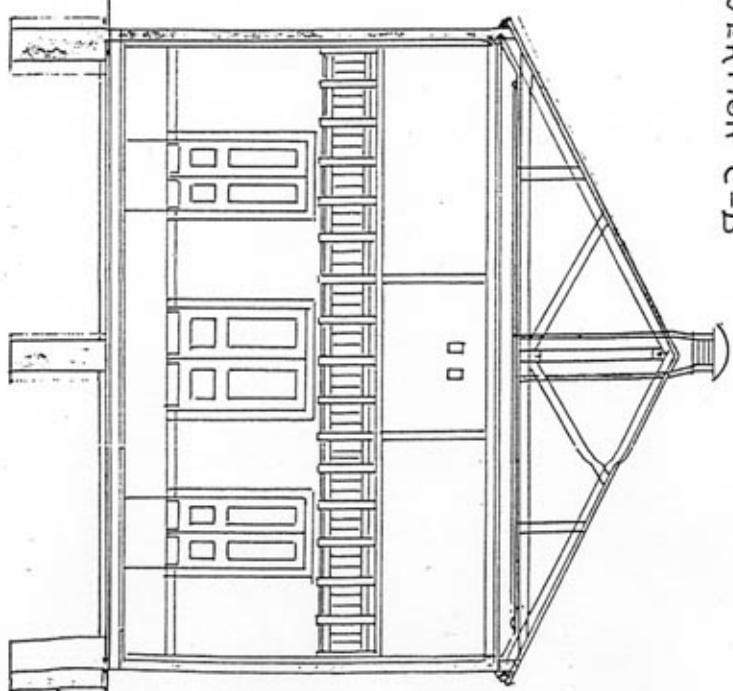
Gräns för skyddsområde

390
10/10/1911

FRÅND ÅT KUNDSGÅTTAN

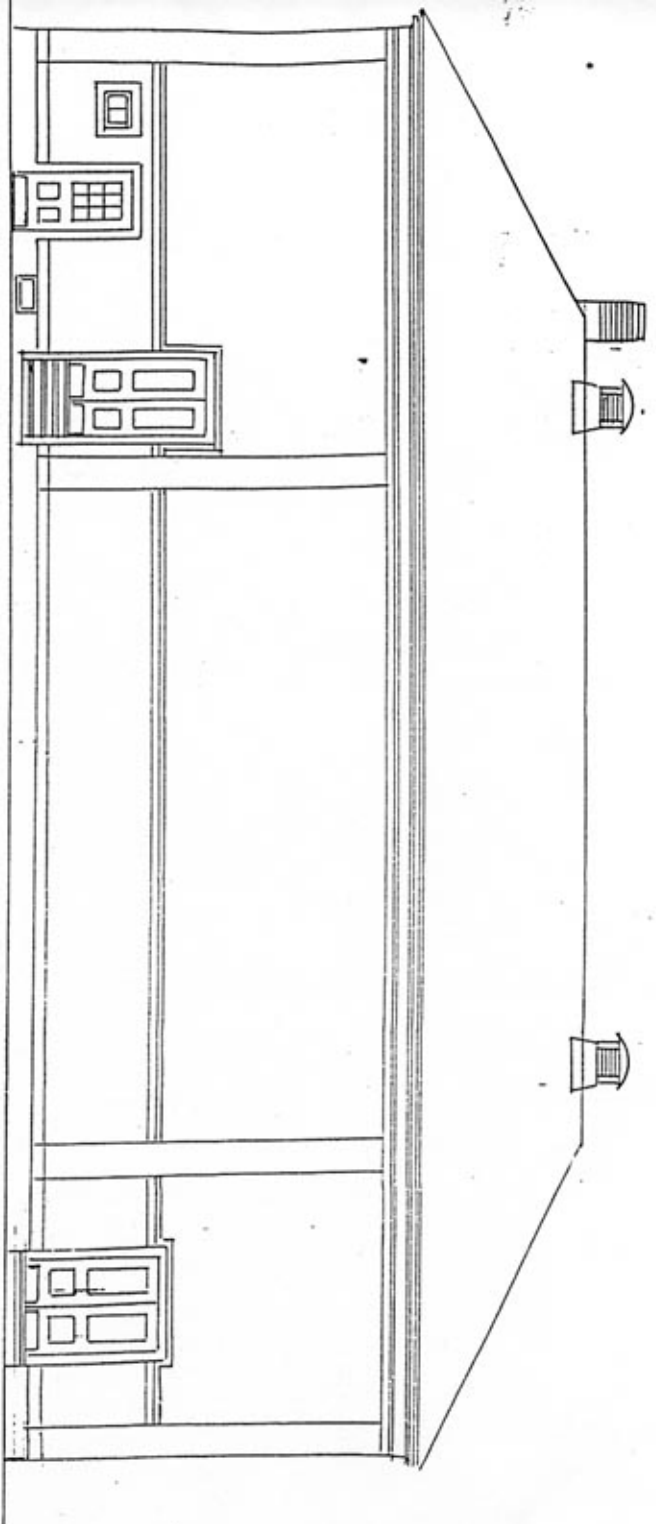
SEKTION C-D

SEKTION C-D

10/10/1911

QÅRDS-FÄRÅS

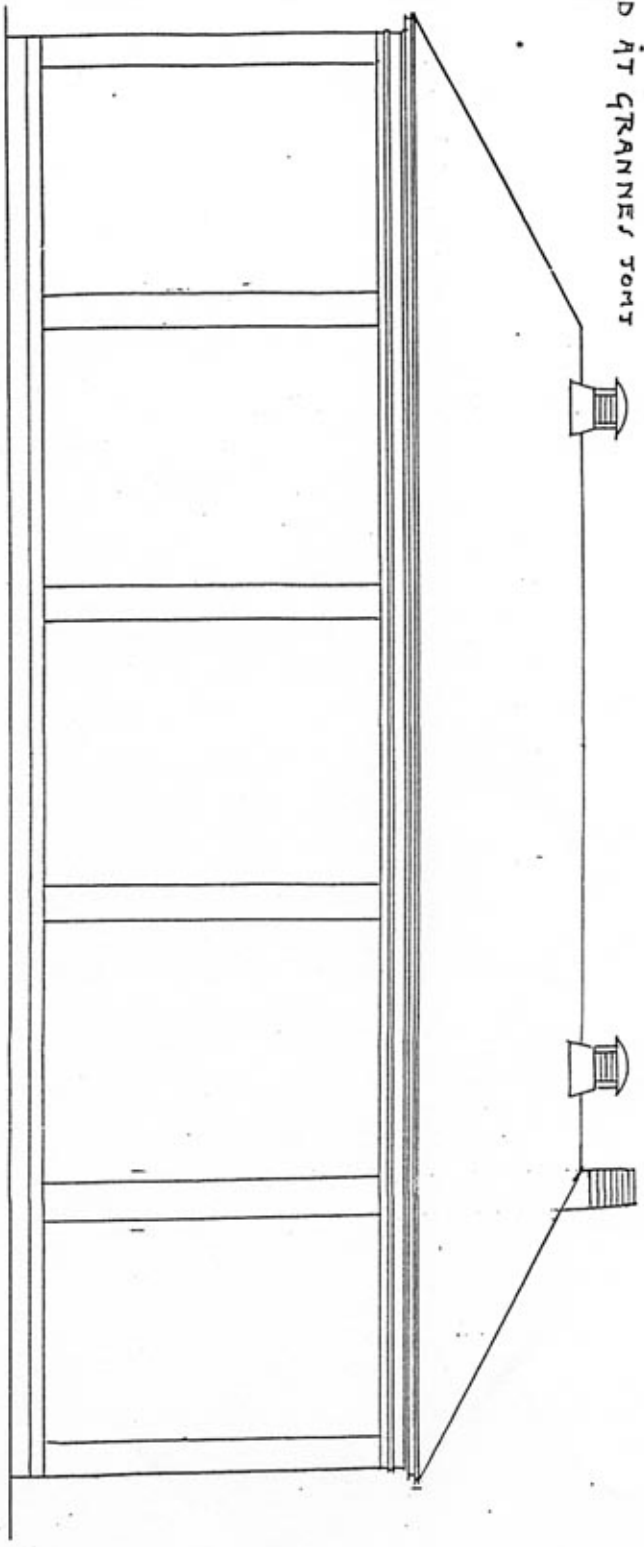
PLAN AV KÄLLAREN

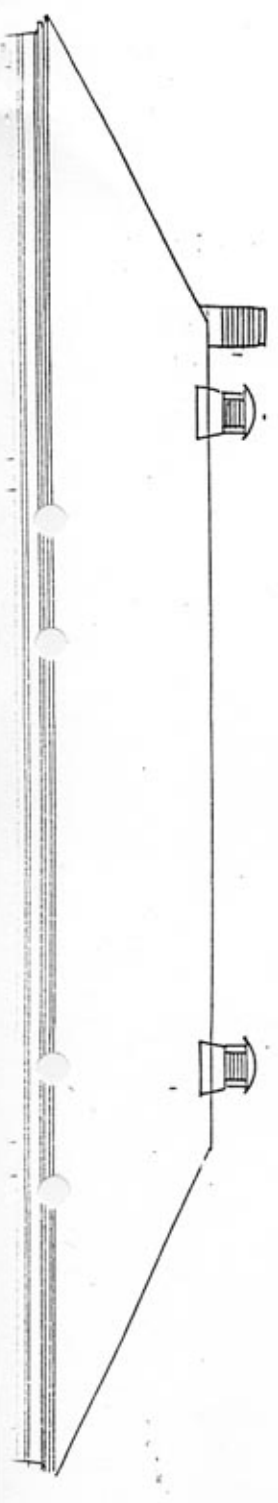
1 #5

D ÅT GRANNES TOMT

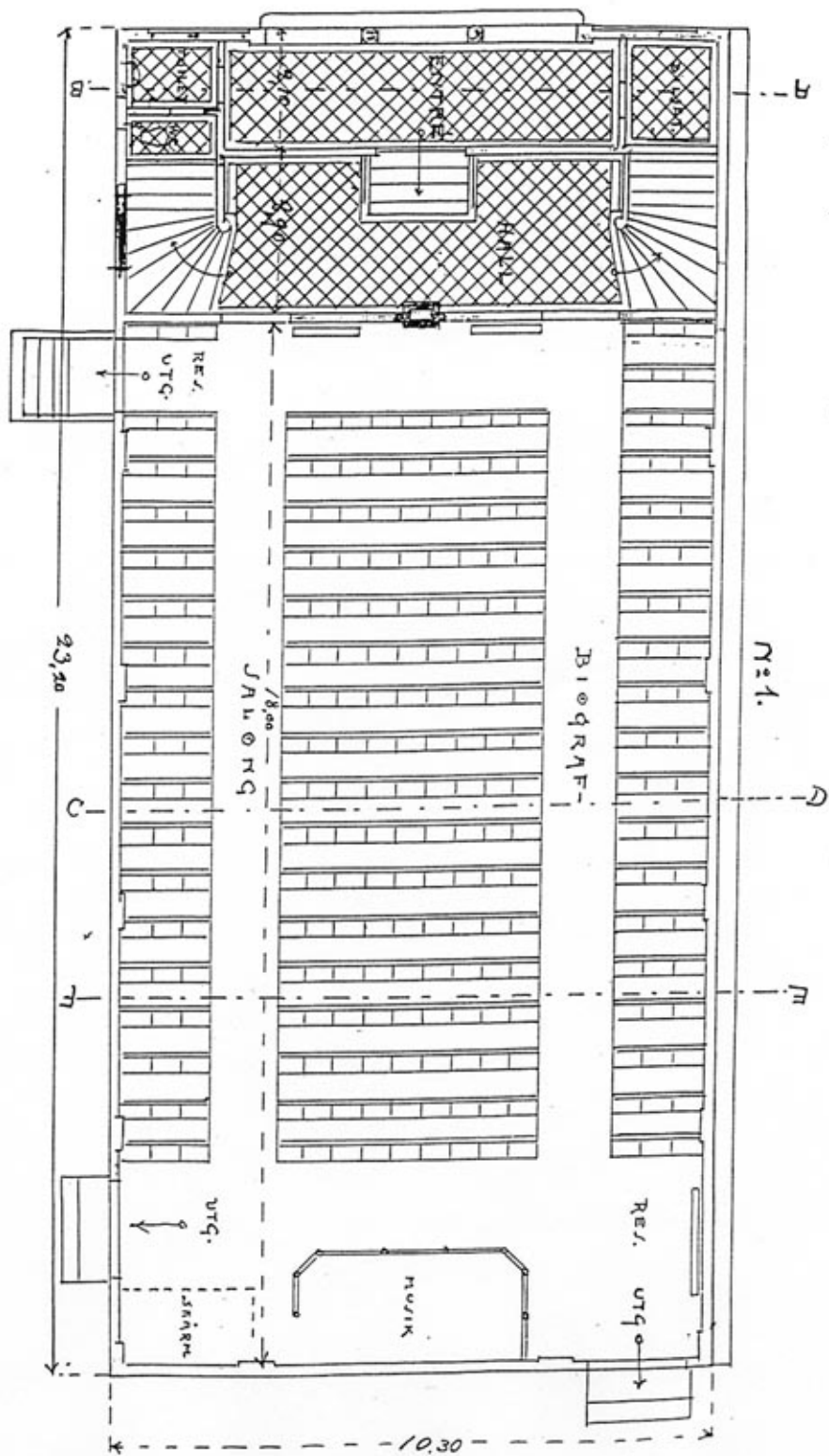

Q ÅRDU-FARÅS

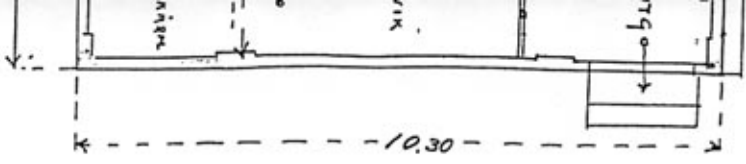
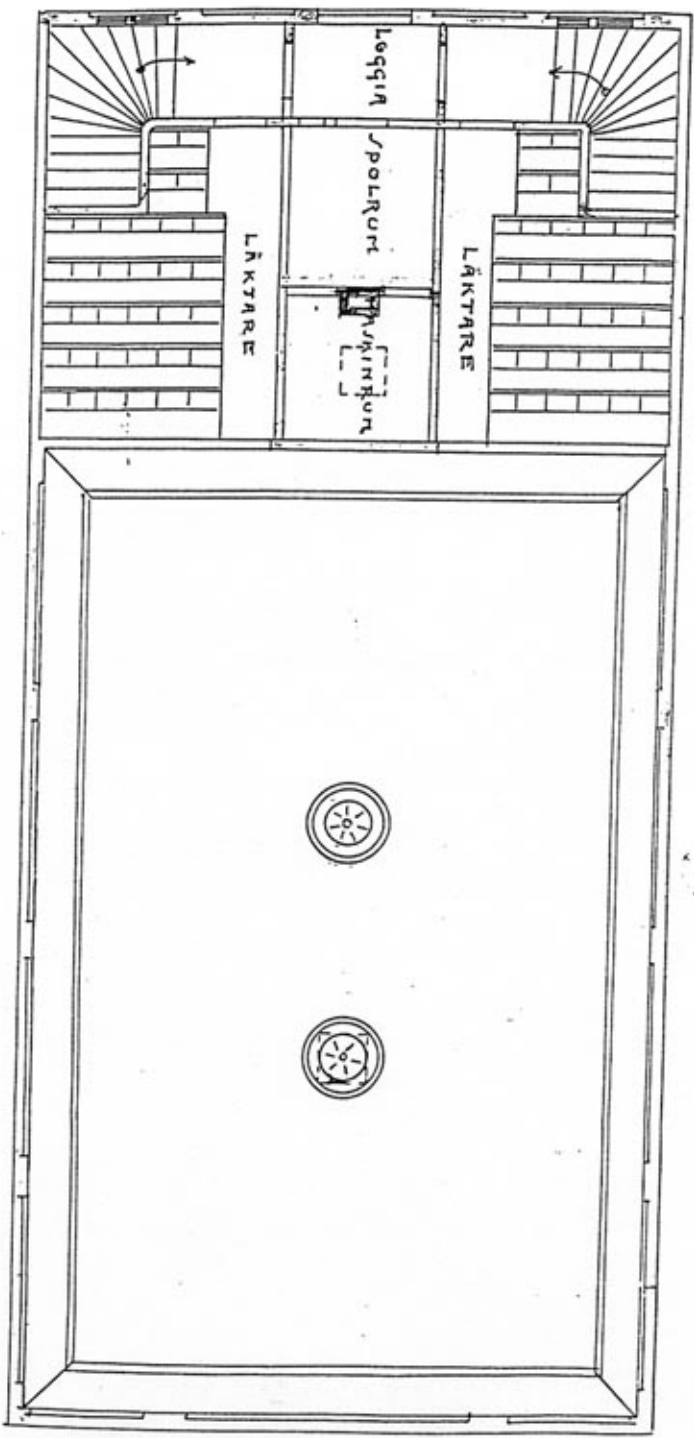

KUNGS-GATAN

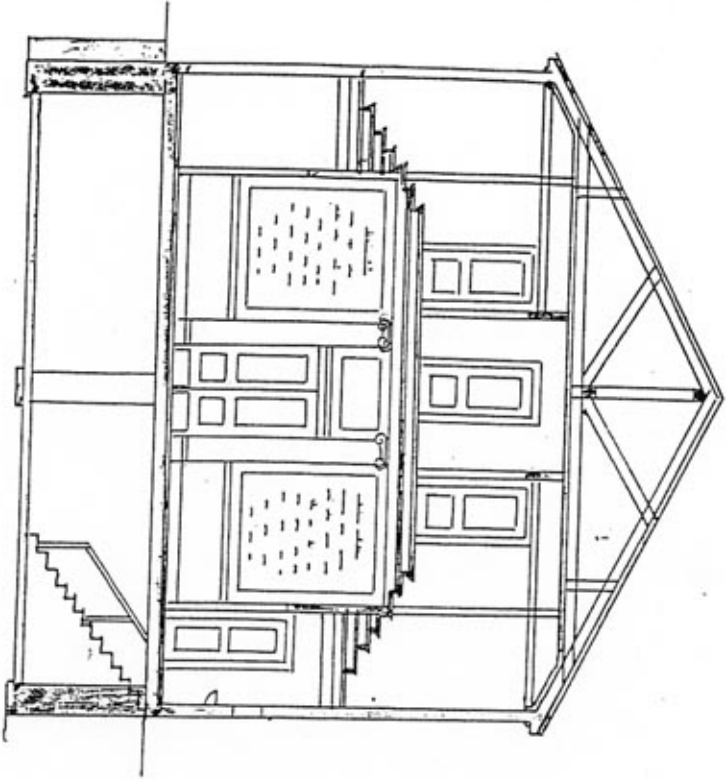
PLAN AV BOTTENVÄN.

ПЛАН АУ ЛАКТАРЕН

2 MET.

PLAN AV LÄKJAREN

